

SZÜCS GÁBORNÉ

A keresztény egyházak tevékenysége a rendőrök szakmai-etikai képzésében és lelki gondozásuk területén

Az elmúlt években egyre gyakoribbá váltak Európában a rendőrök elleni erőszak különböző megnyilvánulásai. Ez a negatív tendencia számos okra vezethető vissza, köztük a gazdasági recesszió, az elszegényedés, a bizonytalan életkilátások által kiváltott agresszió játszik fontos szerepet.

Dél-Európában a megszorítások elleni tömegtüntetéseken a rendőrök elleni atrocitások számos példájával találkozhatunk, a jelenség azonban nem korlátozódik csupán erre a régióra. Nyugat- és Kelet-Európában egyaránt megfigyelhető a tömegmegmozdulások radikalizálódása, gyakoriak az erőszakos megnyilvánulások szélsőséges formái. Számos sajtóközlemény foglalkozik Európa-szerte – a tömegtüntetésekről szóló beszámolókon túl – az erőszakos jelenségek rendőrökre gyakorolt hatásával is.

Az e jelenségre adott egyik lehetséges válasz az Európában már hagyományos egyházi lelki gondozói tevékenység intenzitásának növelése.

2010 májusában, Hamburgban belügyminiszteri konferencia foglalkozott a rendőrök elleni erőszak növekedésének problémájával. Az egyik résztvevő, a brémai *Peter Walther* evangélikus lelkész véleménye szerint sok rendőr érzi úgy, hogy az állam magukra hagyja őket nehéz feladatuk végzése közben.

A konferencia témái közé bekerültek a rendőrök nyomasztó munkakörülményei, az elvégzendő papírmunka hatalmas mennyisége és a folyamatosan fenyegető veszély tudata, amikor tüntetéseken, agresszióba torkolló futballmeccseken és egyéb veszélyes helyzetekben kerül sor a bevetésükre.

A rendőrök lelki gondozásával foglalkozó németországi evangélikus szervezet éves ülésein évtizedek óta napirendre kerülnek az ezzel kapcsolatos témák, eleinte azonban a rendőrök esetleges erőszakos cselekményei és az ehhez kapcsolódó szakmai-etikai oktatás állt a középpontban.

Az 1968 márciusában, Nordwaldében tartott ülésen azonban már a társadalmi struktúrák változását és az ebből fakadó új követelményeket vitatták meg. Az 1989-es és az 1996-os ülések központi témája az erőszak és a lelki gondozás kapcsolata volt, 2011-ben Münsterben pedig az *Erőszak mint társadalmi, rendőri és teológiai probléma* címmel rendeztek konferenciát.

Az evangélikus egyház lelki gondozói tevékenysége a német rendőrségnél

Peter Walthernek, aki az evangélikus egyház részéről Németországban legrégebben folytatja a rendőrök lelki gondozásával kapcsolatos tevékenységet, ma már több mint kétszáz kollégája van – mintegy százötven evangélikus lelkész végzi főállásban, nagyjából ötven pedig segítőként ezt a feladatot –, akik elkísérik a rendőröket a nagyobb bevetésekre, támaszt és tanácsot adnak, akár telefonon az éjszakai órákban is.

A lelkészek segítséget nyújtanak, hogy a rendőri munka folyamán felmerülő borzalmas képeket (balesetek, holttestek, erőszakos jelenetek) a hivatásukat végzők képesek legyenek feldolgozni, hogy ezek a megrázó élmények ne vezessenek a személyiség összeomlásához, kiégéshez, alkoholizmushoz, tönkrement párkapcsolatokhoz.

A német rendőrségnél hosszú évtizedekre nyúlik vissza az egyházak lelki gondozói tevékenysége. 2012 – elsősorban a katolikus szolgálat szempontjából – jubileumi évnek számít. Kilencven évvel ezelőtt, Vesztfáliában kezdődött, aktívabban azonban 1951-től a borki készenléti rendőrségnél végzett tevékenységgel folytatódott a segítő szolgálat.

Az 1937–1944-ig terjedő időszakot az egyház „kényszerpihenőként” tartja számon. Heinrich Himmler a háború küszöbén – annak ellenére, hogy 1933-ban az állam és az egyház között egyezmény is született a lelki gondozással kapcsolatban – betiltotta az e területen végzett papi tevékenységet. Lényegében tehát mintegy hatvan éve teljesítenek szolgálatot megbízott papok a szakmai-etikai oktatás és a bevetések idején traumatizált rendőröknek nyújtott segítség kombinációjának jegyében.

Érdeemes azonban alaposabban is megismerni azzal, mit tekint az evangélikus, valamint a katolikus egyház a feladatának ezen a területen. A hesseni székhelyű kurhessen-waldecki protestáns egyház honlapján a rendőrök lelki gondozásával kapcsolatos oldalon felteszi a kérdést: Mire való tulajdonképpen a rendőrök lelki gondozása? Miért alkalmaz mindkét keresztény egyház külön munkatársakat e szolgálat elvégzésére? A választ öt pontban fogalmazták meg:

1. A rendőrség az összes állampolgárt szolgálja, mégpedig azzal a céllal, hogy az emberek békében éljenek együtt.
2. Ez szükséges tevékenység, mivel minden emberi közösségben jelentkezik az igény arra, hogy létezzen egy külön szervezet, amely elősegíti a békés együttélés fenntartását.

3. Ennek a lakosság érdekében végzett elengedhetetlen szolgáltatnak a végzősekor a rendőrök naponta kerülnek emberileg szélsőséges helyzetekbe, sokkal nagyobb mértékben, mint más szakmák gyakorlói. Szolgálat közben az emberi lét mélységeibe, szakadékaiba tekintenek – egészen a gyilkosságig terjedhet a bűncselekmények sora, amelyekkel szembesülnek.
4. A szolgálatot teljesítő rendőrt mindez lelki válságba sodorhatja, traumatizálhatja.
5. A keresztény egyházak válasza minderre: nem szabad egyedül hagyni azt, aki ezt a szolgálatot a békés társadalmi együttélés érdekében végzi, és ezáltal szenved lelki sérüléseket. Ezért szükséges a lelki gondozás.

Az esseni evangélikus egyházszövetség honlapján (amely nem tévesztendő össze az evangélikus egyház előbb említett hesseni székhelyű ágával) további szempontokat is találunk.

A már említett éles veszélyhelyzetek mellett fizikai és pszichikai túlerheltség is jelentkezik a rendőrség munkatársainál, például a több műszak, az időkényszer, a „nehéz” emberekkel, valamint a szenvedéssel és a halállal való folytonos szembesülés. Az utóbbi honlap szerint a lelki gondozás egyszerű jelent támogatást és esetleges kritikát.

Az egyház a rendőrök problémáit a szakmájuk által szabott kereteken belül kezeli, mint az állam és a társadalom elvárásainak ütközőpontján kialakult, nehezen feloldható konfliktusokat.

A probléma komplexitása sokszínű tevékenységet vár el a lelki gondozótól: elkísérik a rendőröket a bevetésekre, személyes kapcsolatokat alakítanak ki, egyéni beszélgetéseket folytatnak velük, de a közös szolgálat, a különösen nehéz bevetés során kialakuló csoportoknak is nyújtanak pszichológiai segítséget.

Rendszeresen szerveznek továbbképzéseket, ezeken a helyes cselekvés, valamint a lelki egyensúly megőrzésének módjait vitatják meg. Az aktuális problémákkal kapcsolatban közös projekteken dolgoznak, rendszeresen részt vesznek a rendőrség akcióiban, valamint különböző egyesületek munkájában.

Nem hanyagolják el azonban a lelkészek hagyományos feladatkörét sem, egyebek között lehetővé teszik az istentiszteleteken való részvételt.

A lelki gondozói tevékenység megvalósításának formáit az állam és az egyházak között létrejött szerződések határozzák meg. Ez a tevékenység független a hierarchiától és a hivatali szervezettől, és titoktartási fogadalommal, valamint a tanúvallomás megtagadásának lehetőségével egészül ki.

A katolikus egyház lelki gondozói tevékenysége a német rendőrségnél

Mennyiben más a németországi katolikus egyház ideológiája és tevékenysége ezen a területen?

Mindenekelőtt említést érdemel az a tolerancia, amellyel az egyházak egymás tevékenységéhez viszonyulnak, ahogyan egymás munkáját segítik, például mind a katolikus, mind az evangélikus honlapokon megjelennek azok a linkek, amelyekkel a másik honlapjára eljuthatunk.

A katolikus honlap vonatkozó bemutatkozó sorainak első gondolata, hogy a lelki gondozói tevékenység embereknek, nem pedig szervezeteknek nyújt segítséget, és a segítségnyújtás nem országos, hanem tartományi szinten történik. A püspökségek jelölik ki a lelki gondozókat, akik kizárólag a püspököknek tartoznak felelősséggel, és nem kötik őket állami és rendőri utasítások. Jelenleg körülbelül százötven katolikus egyházi személy foglalkozik ezzel a feladattal.

A megoldandó helyzetek sorában a konfliktusok feloldása, az állam hatalmi monopóliumának helyes – az emberi és a polgári jogok védelme érdekében történő – alkalmazásának feladata, halálhírek közvetítése, segítségnyújtás nehéz, veszélyes bevetések idején, valamint a társadalom peremén lévő csoportokkal és bűnözőkkel történő érintkezés, a külföldön történő bevetések, a napi szolgálat során előforduló traumatizáló hatású események feldolgozásának elősegítése tartozik a legfontosabbak közé.

A katolikus lelkész bizalmasan kezeli a négy szemközti beszélgetéseken tudomására jutó információkat, és mindenkor igyekszik szem előtt tartani a rendőri tevékenység etikai normáit. Az aktuális kérdéseket napi és heti szemináriumokon tárgyalja meg a rendészet munkatársaival.

A táblázat a katolikus lelki gondozói honlapon segít megkülönböztetni a pszichoszociális segítségnyújtás különböző formáit.

A vázolt tevékenység az egyházak, jelen esetben a katolikus egyház által megfogalmazott etikai normákra épül, amelyek *Szakmai etika rendőrök számára* cím alatt tömören összefoglalva szintén megjelennek ezen a honlapon. Az elvek alapvetően összhangban állnak az európai rendőretikai kódex által képviseltekkel, itt is megjelenik azonban az az elv, amelyet az egyház a honlap bemutatkozó soraiban jelölt meg: „A segítségnyújtás nem az intézményre, hanem az emberekre irányul.”

Nem a szervezet által képviselt etikai elvek és a jog által szabott keretek állnak a középpontban, hanem az egyéni lelkiismereti problémák, az egyéni

**A lelki gondozói segítségnyújtás lehetőségei
kivételes helyzetben áldozatok, hozzátartozók, az áldozatok rokonai,
valamint a rendőrség érintett munkatársai számára**

A segítségnyújtás időkeretei	Segítségnyújtás áldozatoknak, rokonoknak és hátramaradottaknak	Segítségnyújtás bevetések résztvevőinek és veszélyeztetett szakmai csoportoknak
Elsődleges megelőzés		Bevetések előkészítése, minősítése, felkészítés a várható stressz feldolgozására
Válságkezelés, rövid és középtávú másodlagos prevenció	Pszichoszociális segítség sürgős esetekben, beavatkozás válsághelyzetekben (krízisintervenció), lelki gondozás szükséghelyzetben, pszichotraumatológiai segítség sürgős esetekben	Segítségnyújtás a bevetések idején, valamint utógondozás, lelki gondozás a tűzoltóság, rendőrség, mentőszolgálatok tagjai részére
Hosszabb ideig tartó pszichológiai utógondozás mint másodlagos prevenció	Segítség szükséghelyzetben, ambuláns pszichoszociális tanácsadás, válságkezelés (válságos élethelyzetben), önfejlesztő csoportterápia	Utógondozás bevetésekkel kapcsolatosan, pszichoszociális szolgálat, lelki gondozás a tűzoltóság, rendőrség, mentőszolgálatok munkatársai részére, ambuláns pszichoszociális tanácsadás
Hosszabb ideig tartó pszichológiai utógondozás mint harmadlagos prevenció	Pszichoterápia, rehabilitáció, pszichoszociális tanácsadás	Pszichoterápia, rehabilitáció, pszichoszociális tanácsadás

felelősség. Hasonló elvet képvisel a Magyarországon megfogalmazott 2007-es szövegnek, *A rendőri hivatás etikai kódexének 7. pontja (A felelősségről): „A rendőr szolgálati feladatai végrehajtásáért, döntéseiért jogi, erkölcsi és anyagi értelemben is felelősséggel tartozik. Döntési, cselekvési kötelezettségét mindenkor késedelem nélkül, aktívan vállalja, a felelősséget másra alapítván nem hárítja át. Hibás döntései következményeit lehetőségei szerint orvosolja. Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész terület megítéléséért is felelős.”*

Az etikai alapok katolikus nézőpontból a következő megfogalmazásban jelennek meg a honlapon.

Szakmai etika rendőrök számára – a rendőrségnél dolgozó nők és férfiak gyakran szembesülnek emberileg szélsőséges helyzetekkel. A rendőri szolgálat teljesítése közben senki sem magánszemély. Mindenkinek folyamatosan

készen kell lennie arra, hogy a döntéseiért és a tetteiért teljességében felelőséget vállaljon

- a polgárok előtt, akiknek védelméért és szabadságáért cselekedtek;
- előljáróik, a bíróság és a nyilvánosság; valamint a
- saját lelkiismeretük előtt.

A szakmai etika segít abban, hogy a rendőr felelősségteljes döntéseket hozzon, és azoknak megfelelően cselekedjen.

Legális és legitim? – a rendőrnek azt kell tennie, ami helyes. Ideális esetben ilyenkor a formális jog (a büntetőjog vagy a büntetőeljárás jog) mutat utat, amely egyezik a rendőr meggyőződésével az adott helyzet megoldására vonatkozóan.

Konfliktushelyzetek esetén azonban (például a Castor-szállítmányok, házfoglalások, politikai tüntetések esetében) az állami hatóságok ragaszkodnak az előírások pontos betartásához. Az érintett polgárok azonban az atomenergiát, a házak lebontását, a szélsőséges politikai üzeneteket – balról éppen úgy, mint jobbról – illegitimnek tartják. A rendőrök és az állami hatóságok munkatársai ezzel szemben kötelesek a törvényt a saját igazságérzetük fölé helyezni. Folyamatosan a nyilvánosság színe előtt cselekednek, miközben alkalmazkodniuk kell a törvényi előírásokhoz. Személyes álláspontjuk számos konfliktus esetében nem játszik szerepet.

Ellenőrizzük a döntéseinket! – a rendőri etika megnevezi azokat a feszültséget okozó vagy konfliktushelyzeteket, amelyek a szolgálat teljesítése közben jelentkezhetnek. A megszokás (ezt mindig is így csináltuk) és az intuíció (ez a döntés valahogy helyesnek tűnik) folyamatos önkontrollt igényel. A humán- és társadalomtudományok (mint például a pszichológia, a pedagógia – mint tudomány –, a szociológia és a kommunikációs tudományok) eredményei elősegítik a tudatos döntést a megszokás, a „normalitás” és a jog között.

A szakmai etika a továbbiakban olyan vezérfonalat keres, amelyet a hivatásukat gyakorló rendészeti munkatársak kezébe adhat. Végeredményben tehát a szakmai etika a viták során egyfajta bizonyosságot kíván kialakítani és közvetíteni abban az értelemben, hogy milyen követelményeknek kell megfelelniük a mindennapi szolgálat idején hozott döntéseknek.

Tekintély – ha az állam lemondana a jogrend érvényesítésének szándékáról, kárt szenvedne az emberek szabad és rendezett együttélése. A teljes rendőri tevékenységnek, az összes eszköznek és célnak, amely egy szabad és demokratikus államban létezik, az a mércéje, miképpen lehet az állami jogrendszert az emberek hasznára érvényesíteni.

Döntés és cselekvés – az átfogó tudás (például a jog vagy a műszaki ismeretek területén) és a sokoldalú képességek (például a fizikai teljesítőképesség vagy a pszichikai teherbírás, valamint az alkalmasság csoportmunkában való részvételre) elengedhetetlen követelményei a rendőri szolgálatnak. Ha a rendőrök folyamatosan tudatában vannak etikai felelősségüknek, inkább szolgálják az emberek érdekeit, mint ha kizárólag a tudásukat, képességeiket fejlesztенék. A szakmai etika a vélemények és ítéletek kialakításának fóruma. Ha részt veszünk ebben a folyamatban, tanúságot teszünk arról, hogy felelősségteljesen végezzük rendőri szolgálatunkat.

A keresztény egyházak tevékenysége Németországban a rendőrök számára nyújtott lelki gondozás területén rendkívül sokszínű, mind ideológiailag, mind pedig a segítség megvalósulási formái szempontjából. Mindennek alapos és megfelelően felépített ismertetése azonban kimerítené e publikáció kereteit, amely csak ismertetni kívánja a lehetséges további vizsgálódás kiindulópontjait. Ami azonban még ilyen szűk keretek között is szükséges, az az állam és az egyház közötti megállapodások néhány pontjának ismertetése, valamint utalás arra, hogy a kereszténység keleti ága, a pravoszlávia részt vesz-e a rendőrség erkölcsi arculatának kialakításában. Utóbbi szempontból Oroszország kínálkozik példának, itt szintén csak érintőlegesen, hiszen ezt a témát e cikk keretei között csak röviden említeni lehet.

Az egyház és az állam közötti szerződéseket Németországban a rendőröknek nyújtott lelki gondozói tevékenységgel kapcsolatban általában tartományi szinten kötik meg, különösen a protestáns egyházak vonatkozásában. Érdemes lenne ezért egy területet kiemelni, és megvizsgálni a protestánsokkal és a katolikusokkal kötött megegyezések néhány pontját. Jelen esetben legyen ez Szász-Anhalt tartomány, amely 1994 júniusában kötött megegyezést az ott tevékenykedő evangélikus (tartományi) egyházzal a rendőrök lelki gondozásáról.

A tartományt a megegyezéskor a tartományi miniszterelnök képviseli a belügyminiszter személyében.

„A szerződést aláíró egyházak (az Anhalt tartomány evangélikus egyháza, a braunschweigi evangélikus-lutheránus tartományi egyház, a szászországi egyházterület evangélikus egyháza, a szászországi evangélikus-lutheránus tartományi egyház és a tübingiai evangélikus-lutheránus tartományi egyház, továbbiakban az »egyházak«) az egyházjog alapján kiválasztott felelős képviselőket jelölték ki a tárgyalások idejére.

A felek a Szász-Anhalt tartomány és a Szász-Anhalt tartomány evangélikus egyháza között létező szerződés értelmében a következő megállapodás alábbi részleteiben szabályozzák a rendőrök lelki gondozását:

2. § A lelki gondozó szolgálat minden, a rendőri hatóságoknál tevékenykedő tisztviselőt megillet, mindenekelőtt azokat, akiket közös szálláson helyeztek el. A szolgálat nem korlátozza a helyi plébánia illetékességi körét.

3. § Az egyházi szolgáltatás kiterjed istentiszteletek tartására, lelki gondozásra és szakmai-etikai oktatásra egyaránt.

4. § 1. (1) Az egyházak a feladattal lelkészeket és egyházi dolgozókat bíznak meg (a következőkben rendőrségi lelki gondozókat/lelki gondozókat), egyetértésben a belügyminisztériummal a feladat fő-, illetve mellékállásban való ellátására.

(2) A lelkészeket az istentiszteletek tartása és lelki gondozás területén állami előírások nem korlátozzák,

(3) Kizárólag az egyház előírásai mérvadóak.

2. (1) A rendőrségi lelki gondozó egyházának szolgálatában áll. 2. Ennek megfelelően rá is vonatkoznak a lelkészi szolgálatot szabályozó egyházi, illetve az egyházon belüli szolgálatra vonatkozó munkajogi előírások, valamint egyháza felügyeleti, ellenőrzési jogköre.

5. § 1. Az egyházak a lelki gondozók egyikét megbízottként ruházzák fel megfelelő jogkörrel. 2. A megbízott lelki gondozók és az egyházi hivatalok vezetői lépnek kapcsolatba a tartomány képviselőivel.

6. § 1. (1) A tartomány támogatja a rendőrtisztviselők részvételét az egyházi konferenciákon és vallási jellegű képzéseken.

(2) Szükség esetén ilyenkor külön szabadnapokat engedélyeznek számukra a tisztviselőkre vonatkozó, Szász-Anhaltban érvényes rendelkezések alapján.

7. § 1 A rendőrségi lelki gondozó számára megfelelő keretek között biztosítani kell a tevékenységéhez szükséges helyiséget és egyéb tárgyi feltételeket.

2. Szükség esetén ennek megfelelően az egyház is átengedi a saját helyiségeit.

8. § 1. Ha a szolgálati és a jogi rendelkezések megengedik, a szakszerű oktatás érdekében biztosítani kell az egyházak képviselői számára a lehetőséget, hogy bevetéseken ismerjék meg a rendőrök munkáját.

2. Zárt egységek bevetése esetén a szolgálatot teljesítő lelkész meghívást kap arra, hogy azokat elkísérje, hacsak ezt nem akadályozzák szolgálati vagy jogi előírások.

9. § A rendőrségi lelki gondozás költségeit az egyházak viselik.

10. § 1. (1) Az egyház magára vállalja a rendőrök szakmai-etikai oktatásának egy részét.

(2) Az oktatás az illetékes oktatási intézmények szakfelügyelete alapján, a megfelelő tantervek alapján történik.

2. Az egyház tesz javaslatot arra, ki kaphat megbízást a szakmai-etikai tanórák tartására.

4. (1) Az oktatást végző egyházi személy az érvényes tanmenetek és az oktatási intézmények által javasolt témák keretei között a tananyag kialakításánál szabadságot élvez. (2) A szakmai-etikai oktatást végzők javaslatokat tehetnek a megtárgyalandó témákkal kapcsolatban.

5. (1) A tartomány megfelelő illetményt állapít meg a szakmai-etikai oktatást végző személyek számára.

(2) Az illetmény mértéke igazodik az állami iskolákban a vallási oktatást végző tanárok juttatásaihoz.

11. § 1. A lelki gondozónak jogában áll az egyházi szolgálati út betartása mellett panaszt emelni a belügyminiszternél, ha konfliktusok lépnek fel a rendőrség képviselőivel történő munkakapcsolatában.

2. (1) A belügyminiszter továbbítja az egyházi hatóságoknak a lelki gondozó tevékenységével kapcsolatos panaszokat.

(2) Az egyházak igyekeznek az oktatóval (lelki gondozóval) a problémákat tisztázni.

(3) A beszélgetés során történő megállapodás jegyzőkönyvbe kerül.

3. (1) Amennyiben tények bizonyítják, hogy kifogások merülhetnek fel a lelki gondozó személye, illetve tevékenysége ellen, amely megkérdőjelezi további tevékenységét, és ezek a kifogások nem tisztázhatóak még a tartomány és az egyház közös erőfeszítésével sem, a tartomány követelheti a felmentését.

(2) Az érintett lelki gondozó jogot formálhat arra, hogy döntéshozatal előtt az egyház vezetése és a belügyminiszter meghallgassa.

12. § A szerződő felek az együttműködés során a jövőben felmerülő esetleges konfliktusokkal kapcsolatban barátságos módon igyekeznek megoldást találni.

13. § A személyek és funkciók a fenti szövegben férfiakat és nőket egyaránt jelölhetnek.

Magdeburg, 1994. június 30.”

Szász-Anhalt tartományban katolikus részről is született hasonló megállapodás, mégpedig az Apostoli Szentszék és a tartomány képviselőinek tárgyalá-

sai alapján létrejövő törvény szerint (1998. március 31.), amelyből főképpen a következő sorok vonatkoznak ide:

„10. szakasz: A közintézményekben folytatott katolikus lelki gondozásról

(1) *A tartomány lehetővé teszi a katolikus egyház számára, hogy a tartomány által fenntartott kórházakban, otthonokban, büntetés-végrehajtási intézményekben, a rendőrség oktatási és egyéb intézményeiben istentiszteleteket és egyéb vallási rendezvényeket tarthasson, valamint lelki gondozást végezhesen. A szükséges helyiségeket a tartomány bocsátja rendelkezésre.*

(2) *Amennyiben ezeket a feladatokat egy külön ebben a munkakörben foglalkoztatott lelki gondozó látja el fő- vagy mellékállásban, a büntetés-végrehajtási intézetek, a rendőrségi oktatási és egyéb intézmények esetében a gondozó felkérése a tartomány részéről az egyházmegye püspökével való egyetértésben történjen, más intézmények esetében a tartományi kormány tudomásával.*

(3) *A részleteket további megállapodások során rögzítik.*”

A katolikus és evangélikus egyházak segítőszolgálatainak tevékenysége a német rendőrségnél több évtizedes múltra tekint vissza az állammal, valamint az egyes tartományokkal kötött megállapodások által jogilag intézményesített formában.

A pravoszláv egyház törekvései

Az orosz ortodox egyház, a kereszténység keleti ága most teszi meg a kezdeti lépéseket ennek az együttműködésnek a kialakítása irányába. A pravoszláv egyház honlapján 2009 márciusában közlemény jelent meg arról, hogy a litván rendőrségnél önkéntes papok tevékenykednek, segítve a szervezetet a bűnözés elleni harcban például azzal, hogy ráébresztik az embereket viselkedésük helytelenségére. Mindezen túl az erőszak sértettjévé váló polgárokat is támogatják.

Az együttműködés jelei már Oroszországban is követhetők. A Volgográdban megjelenő *Gorodszkije Vesztji (Városi Hírek)* című lap *Segít-e a belügyi szerveken a szenteltvíz* alcímmel jelentette meg közleményét az egyház közledéséről a rendőrséghez. A cikk a Gábrriel arkangyal nevét viselő volgográdi egyházközség elöljárója, *Andrej Gorjacsev* atya szavait idézi: „*Az erkölcs az emberi természet alkotórésze. Jó lenne, ha áthatná mindennapjainkat.*”

A lelkiiség, a vallás szükségletet elégít ki, nélküle ma nagyon nehéz létezni. A vallás mindenkinek személyes ügye, köthetőhet a pravoszláv egyházhöz

vagy más felekezethez. Ha azonban nincs jelen, honnan ered az erkölcs? A találkozó végeztével a pap megáldotta a belügyi dolgozókat, és vallásos irodalmat tartalmazó jegyzéket nyújtott át nekik.

A közeledés következő szakaszáról tudósít egy 2012 augusztusában megjelent újságcikk a krasznnojarszki belügyi szervek és a helyi érsekség képviselőinek kerekasztal-találkozójáról. Az eszmecsere résztvevői az együttműködés lehetőségeit tárgyalták meg egy 2012 júniusában aláírt megállapodás által lehetővé tett keretek között.

A beszélgetés során felmerültek azok a pontok, amelyek a rendőrség szempontjából a legfontosabbak a megoldásra váró problémák sorában, egyebek között a szolgálati fegyelem, az erkölcsi szellem megerősítése a rendőri kollektívákban. Az egyház segítséget ajánlott a különösen veszélyes területeken szolgálatot teljesítő dolgozók családjának.

A bűnmegelőzés területén az egyházi megbízottak jelentős segítséget nyújthatnak azáltal, hogy közösen tevékenykednek a körzeti megbízottal, és látogatják a megfigyelés alatt álló személyeket. Felvetődött annak a lehetősége, hogy minden osztályon külön lelkész dolgozzon, aki a munkatársakat vallási kérdésekben is segíti. Fontos teret nyújtana az együttműködéshez közös felvilágosító akciók szervezése abból a célból, hogy megelőzzék a közlekedési szabályok megsértését – állapították meg a beszélgetés résztvevői.

A krasznnojarszki kerületben ezt a megállapodást évtizedes együttműködés előzte meg. A lelkészek kiemelkedően hasznos tevékenységet végeznek a bűnmegelőzés területén, valamint gyermekotthonokban és menhelyeken.

A rendőrök vallásgyakorlatával kapcsolatos együttműködésről számol be Kamenszk-Sahtyinszkij városának információs portálja is 2012. augusztus 24-én. A cikk a rendőröknek tartott szentmiséről tudósít, amelyet a rendőrség klubjában celebráltak. A mise végeztével megáldották a rendőrök tevékenységét. Egyezmény született a közelben felépítendő templomról is, amelyet a rendőrség munkatársai látogathatnának a jövőben, és ahol a cikk befejező sorai szerint „lelki táplálékkal” látják majd el őket.

Az ehhez a közleményhez kapcsolódó kizárólagosan negatív olvasói megjegyzések meglepők, de talán azzal magyarázhatók, hogy ebben az esetben nem említettek más egyházi tevékenységet (például a bűnmegelőzéshez való hozzájárulás) a hit gyakorlásán kívül, csak a rendőrök vallásgyakorlatának megerősítését.

Az olvasói reakciók az egyház többfrontos támadásáról, a középkor felélesztéséről szólnak, sőt egyikük egyszerűen agyrémnek nevezi az egyházi jelenlétet a rendőrségen. A legérdekesebb megjegyzés mecset, zsinagóga, ör-

mény és buddhista templom építését szorgalmazza a rendőrség közelében, hogy a vallási tolerancia érvényesülhessen.

A rendőrséggel való együttműködése során a pravoszláv egyház egyik fontos feladata tehát, hogy tevékenységének társadalmi elfogadottságát erősítse, meggyőzze a lakosság többségét arról, hogy nem a hatalma kiterjesztésére, hanem a társadalom szolgálatára törekszik.